

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

**NATIONALE
SENIOR SERTIFIKAAT**

GRAAD 12

GASVRYHEIDSTUDIES

NOVEMBER 2017

NASIENRIGLYNE

PUNTE: 200

Hierdie nasienriglyne bestaan uit 13 bladsye.

AFDELING A**VRAAG 1****1.1 MEERVOUDIGEKEUSE-VRAE**

1.1.1	B✓
1.1.2	C✓
1.1.3	A✓
1.1.4	A✓
1.1.5	B/C✓
1.1.6	C✓
1.1.7	B✓
1.1.8	C✓
1.1.9	A✓
1.1.10	D✓

(10)

1.2 PASITEMS

1.2.1	D✓
1.2.2	C✓
1.2.3	G✓
1.2.4	F✓
1.2.5	B✓

(5)

1.3 PASITEMS

1.3.1	B✓
1.3.2	F✓
1.3.3	A✓
1.3.4	E✓
1.3.5	C✓

(5)

1.4 EENWOORDITEMS

1.4.1	Elastien✓
1.4.2	Maaltye op wiele/Meals on wheels✓
1.4.3	Agar/agar-agar✓
1.4.4	Crudités✓
1.4.5	Appel✓
1.4.6	Hepatitis A/aansteeklike geelsug✓
1.4.7	Cholesterol✓
1.4.8	Vrugtariër/vrugtetariër✓
1.4.9	Suzette/crepe Suzette✓
1.4.10	Sterilisasie/UHT✓

(10)

1.5 **KEUSE-ITEMS**

1.5.1	B/Eiers✓	D/Suiker✓	E/Lemmetjies✓	H/Botter✓
1.5.2	B/Eiergeel✓	D/Sonneblomolie✓		

(4)

(2)

(enige volgorde)

1.6 **EENWOORDITEMS**

1.6.1	Silwer✓
1.6.2	Gueridon✓
1.6.3	Buffet✓
1.6.4	Bordbediening✓

(4)

TOTAAL AFDELING A: 40

**AFDELING B: KOMBUIS EN RESTAURANT BEDRYWIGHEDE
HIGIËNE, VEILIGHEID EN SEKURITEIT****VRAAG 2**

- 2.1 2.1.1 Waterige stoelgange /diarree/loopmaag√
Naarheid√
Braking√
Vinnige/ dehidrasie/ernstige waterverlies√
Versnelde/vinnige hartklop√
Droë slymvliese/droë mond√
Spier-/maagkrampe√
Lae bloeddruk√ (Enige 3) (3)
- 2.1.2 Verlies van water en goeie riolering√
Swak sanitêre omstandighede by informele stalletjies√
Mense drink besmette water/onveilige waterbronne√
Mense eet groente besmet met rioolwater√
Mense eet voedsel/vis wat in kontak/gewas is met besmette water√
Voedsel/vis wat in kontak met vlieë is √
Voedsel/vis wat in kontak met vuil hande is√
Swak voeding/VIGS: lae immuniteit√
Nie geld vir inentings√
Mense wat saam met ander geïnfecteerde mense bly√ (Enige 2) (2)
- 2.1.3 Kies voedsel wat nie besmet is nie√
Gebruik goed gaargemaakte kos/nie rou√
Gebruik water wat nie besmet is nie/gebottelde water/gekookt water/Chemies behandelde water (chloor)√
Was hande (met antiseptiese seep/seep)√
Bedek/verpak voedsel om dit te beskerm teen vlieë√
Gebruik behandelde/skoon water om vrugte en groente te was√
Ontsmet/ maak stalletjie skoon, toonbank, apparaat of vadoeke√ (Enige 3) (3)
- 2.1.4 Onbehandelde persone kan binne ure sterf weens of uitermatige vloeistofverlies of 10 -20 liter (blou-dood) per dag√/dehidrasie en elektrolietwanbalans√ (Enige 2) (2)
- 2.2 2.2.1 Eerlikheid/lojaliteit/betroubaar/staatmaak/selfbeheer en integriteit√
– jeens kliënt deur nie die handsak en sambreel te vat nie, maar dit te rapporteer√
Waaksaamheid/stiptelikheid√ – onmiddellike rapportering van suspisieuse items√
Self-respek en respek vir ander – respek ander mense se besittings/handsak en sambreel√
Verantwoordelikheid – rapporteer die voorval om te verseker dat die gas se besittings veilig is√
Professionalisme√ – hanteer situasie kalm√
(2 punte vir aspekte en 2 vir motivering) (4)

- 2.2.2
- Indien gaste reeds ingeteken het via die PMS deur die internet of slimfoon te gebruik sal hul besonderhede elektronies oorgedra word na die sisteem.
 - Voorkantoorclerk sal die gas se naam inlees op die rekenaar/kontroleer persoonlike besonderhede van die gas✓
 - Gaan voort met die bespreking wat gemaak is/bevestig bespreking/rekenaar spoor bespreking op✓
 - Maak 'n uitdruk van registrasiekaart en laat gas teken✓
 - Sodra bespreking op die skerm verskyn, sal 'n kamer toegeken word/ kontroleer kamernr/kyk na beskikbaarheid van kamers/ kontroleer kamernommer✓
 - Kontroleer die datum van vertrek/'check-out'
 - Om uit te teken sal die voorkantoorclerk die gas se naam insleutel om die rekening uit te druk✓, die gas moet die bedrag op die rekening betaal en teken✓
 - As gaste uitteken kan rekenaar huishouding/ ander departemente in kennis stel✓

(Enige 3) (3)

- 2.3 2.3.1
- Die bestuur kon besluit het dat die vlak van diens wat hulle in die hotel wil hê op 'n hoë standaard moet wees✓
 - Personeelhouding/gedrag kan verskil: personeel vriendelik, hulpvaardig en bekwaam✓
 - Goed opgeleide personeel, daarom is gaste bereid om vir goeie diens te betaal✓
 - Kwaliteit van voedsel en drank en die bediening daarvan: die prys van geregte/diens kan gekoppel word aan kwaliteit/professionele uitvoering daarvan✓
 - Individue/werkers verskil: die hotel kon passievolle/positiewe/ gemotiveerde personeel in diens geneem het✓
 - Goeie spanwerk/spanwerk✓
 - Die goeie diens het 'n blywende indruk geskep/ goeie 'word-of mouth'✓
 - Meer ervare personeel✓

(Enige 3) (3)

TOTAAL AFDELING B: 20

AFDELING C: VOEDING, SPYSKAARTBEPLANNING EN VOEDSEL-KOMMODITEITE**VRAAG 3**

- 3.1 3.1.1 Klein, hapgrootte, southappie√ wat by 'n skemerkelkfunksie bedien word√ of dit kan as voorgereg√ bedien word om die gas se aptyt te stimuleer/aptytwekker/begin van die ete√ (2)
- 3.1.2 Nierboontjies/(Meksikaanse bonekasserol)√
Lensies/ (lensiesop)√ (2)
- 3.1.3 Nie geskik√
Die spyskaart is 'n la Carte-menu; 'n table d'hôte-spyskaart word gebruik vir 'n banket√
'n Banket vereis 'n voorafgekose spyskaart/geregte deur die gasheer/hierdie spyskaart is nie vooraf vasgestel nie√
Die spyskaart het te groot verskeidenheid geregte vir gaste√
Banketspyskaart moet kleiner geregte hê/geregte te vullend – kan nie 'gereg van die dag' en 'roostergeregte' as twee opeenvolgende gange op die spyskaart hê nie√
Gange/geregte komplementeer mekaar nie; herhaling van hoender en bees√
Geregte moenie individueel geprys word vir 'n banket nie aangesien gasheer een prys vir die hele maaltyd betaal√
Voedsel moet vinnig bedien word by 'n banket – hierdie spyskaart sal tyd neem om te bedien√
Voedsel moet vooraf bedere word en op 'n sekere tyd gereed wees/hierdie geregte gaan tyd neem om voor te berei en gaste sal moet wag, wat dus nie geskik sal wees vir 'n banket nie√ (Enige 4) (4)

3.2

<p>SPYSKAART√ FORMELE AANDETE√</p> <p>Hors d'oeuvre Groente Chinese rolletjies met Soetsuursous√</p> <p>Sop Lensiesop√</p> <p>Plat du jour/Gereg van die dag/Hoofgereg Meksikaanse Bonekasserol√ Basmatierys√ (Meksikaanse Bonekasserol√with Basmatierys√) Groenslaai√</p> <p>Nagereg Geposjeerde Peer in Rooi Druiwesap√</p> <p>Koffie</p> <p>Datum(maand moet volledig uitgeskryf word/ regs onder /bo)√ (√ formaat korrek: geen pryse, spasiëring/opskrifte/blok/raampie/gesentreer/hoofletters Spyskaart moet slegs geregte vir 'n vegaan insluit- geen vleis; Basmatirys en Groenslaai sal aanvaar word)</p>

(10)

- 3.3 Baklava/geposjeerde pere in rooi druiwesap√
Jode kan nie suiwelprodukte inneem nadat hulle vleis geëet het nie; beide nageregte bevat geen suiwel nie√ (Enige 2) (2)

3.4	3.4.1	NAAM VAN BIEFSTUK	NAAM VAN SNIT OP KARKAS	GAARMAAKMETODE
		Porterhouse-biefstuk√	Lende√	Rooster, vlakbraai√
		Tournedos√	Filet√	Rooster, vlakbraai√
		Beef stroganoff√	Filet√	Vlakbraai/ Stowe/prut√

NB 1ste Kolom: Naam van steak moet korrek wees om punte toe te ken vir kolom 2 & 3 (6)

- 3.4.2 - Natuurlik ensieme breek die spiervesels af tydens veroudering√
- Vleis is sag√
- Meer geur√
- Vleis is meer sappig√ (Enige 2) (2)
- 3.5 3.5.1 Tropiese vrugtebombe√ (1)
- 3.5.2 Saratoga-tjops√ (1)
- 3.6 3.6.1 Voedselkoste/bestanddele√
Oorhoofse koste (of vb: elektrisiteit, water, huur, telefoon)√
Arbeid√
Wins√ (Enige 3) (3)
- 3.6.2 Totale koste = R85√ – R20√
= R65√ (3)
- 3.7 3.7.1 Droging√ (1)
- 3.7.2 Sout/asyn√ (1)
- 3.7.3 Veroorsaak dat water nie beskikbaar is vir mikro-organismes/voorkom mikrobiëse groei√
Inhibeer ensiemwerking√
Bakterieë√ kan nie groei in 'n sout √/suur omgewing√ (Enige 2) (2)

[40]

VRAAG 4

- 4.1 4.1.1 Broskors/ pâte sucrée ✓ (1)
- 4.1.2 Ryk✓
Nie vlokkerig✓
Ligte/ goudbruin kleur✓
Bros✓
Sagte, fyn/bros krummels✓
Tekstuur is nie kluitjierig of taai✓ (Enige 4) (4)
- 4.1.3 Om te keer dat die kors blase vorm✓
Om te verseker dat die kors deurgaar word/om 'n sagte/papperige kors te voorkom✓
Help dat die kors bros word✓
As die crème pâtissier /vulsel gebruik, reeds gaar is✓ (Enige 3) (3)
- 4.1.4 Dit sal loperig wees/vla sal nie vorm behou nie✓
Stysel sal nie behoorlik gelatiniseer nie✓
Eierproteïen het nie gekoaguleer/gestol nie✓
Daar kan 'n rou styselsmaak wees✓ (Enige 2) (2)
- 4.1.5 Omvoutertjie ('turnovers')/croissants✓ (1)
- 4.1.6 Konfyt✓
Gekookte vrugte/ingemaak/compote/verglansde bv. Appel/pere✓
Bakkersvla/vla✓
Frangipane✓
Soet roomkaas✓
Karamel✓
Nutella/sjokolade-haselneutsmeer✓
Sjokolade✓ (Enige relevante 2) (2)
- 4.2 4.2.1 Eclairs/Sjokolade-eclairs✓ (1)
- 4.2.2 Stoom✓ (1)
- 4.2.3 Bros✓
Hol/goed gepof ✓
Droog binne✓
Lig in gewig✓
Ligbruin/goudbruin van kleur✓
Eweredige grootte/dieselfde grootte ✓ (Enige 3) (3)
- 4.2.4 (a) Om verdamping van water te voorkom wat lei tot te min stoom/
verander die verhouding/ratio van bestanddele/ eindproduk sal
klein volume hê/voorkom dat dit rys/olierige produk✓✓ (2)
- (b) Laat stoom ontwikkel laat deeg rys/vorm 'n holte✓✓ (2)
- (c) Om te verseker dat deeg uitdroog/deurgaar om vorm te behou✓✓ of
voorkom brand van produk✓✓ (2)

4.3	4.3.1	Skemerkelkfunksie of vingerete✓	(1)
	4.3.2	Vingerhappies moet hapgrootte wees/maklik om te hanteer/ met die hand hanteer kan word✓ Dit moet visueel aantreklik en kleurvol wees/goeie voorkoms/goed gegarneer✓ Dit moet smaaklik en goed gegeur wees✓ Dit moet 'n verskeidenheid geure insluit/moenie dieselfde voedsel herhaal/soet en southappies✓ Bestanddele moet maklik herkenbaar wees✓ Voedsel moet goed gaargemaak word✓ Bestanddele van hoë kwaliteit moet gebruik word✓ Verskeidenheid teksture✓ Persoonlike en kombuishigiëne is noodsaaklik✓ Variasie van temperature bv warm en koud✓ Genoeg/Voldoende hoeveelheid voedsel✓	(Enige 4) (4)
	4.3.3	Gevulde eiers✓ Kaasrissoles✓ Gekrummelde sampioene✓ Visgoujounette✓ Geroosterde varkbrochette✓ Eiervrugpoffertjies✓ Hoenderlewertjies in spek toegedraai ✓ Vrugtekebabs✓	(Enige 2) (2)
4.4	4.4.1	Koue nagereg✓	(1)
	4.4.2	(a) Te veel suiker sal jel verswak/hou nie vorm nie/stol nie behoorlik nie✓ en vertraag stolproses wat tot gevolg sal hê dat jellie langer vat om te stol✓	(2)
		(b) Te veel suur verswak die jel/sagter jellie✓/ smelt makliker stol nie behoorlik nie/ ✓	(2)
		(c) Rou pynapple bevat die ensiem bromelien✓ verhoed die stolling van die nagereg/ensieme breek gelattien af✓	(2)
4.5		Sherbet: gebruik suiwelprodukte en/of eier of 'n gegeurde soet oplosbare poeier gemaak van versiersuiker en sitroensuur✓ Sorbet: word voorberei sonder suiwelprodukte en/of eiergeel/gemaak met vrugtesap en suikerstroop✓	(2) [40]

TOTAAL AFDELING C: 80

AFDELING D: VOEDSEL EN DRANKBEDIENING**VRAAG 5**

- 5.1 5.1.1
- (a) Veiligheidswag/motorwag/parkeer✓ (1)
- (b) Rekenaarpersoon/IT persoon/Bemarkingsbestuurder✓ (1)
- (c) Nagouditeur✓ (1)
- 5.1.2 Wassery✓
Wasdiens word aan gaste gelewer en gaste betaal per item –
genereer inkomste✓
Was en skoonmaak van instansie se linne soos bv. lakens,
genereer nie 'n inkomste nie✓ (3)
- 5.1.3 Voorkantoor/24 uur ontvangs✓
Gratis DSTV & Wi-Fi✓
Swembad✓
Lugverkoeling✓ (Enige relevante 2) (2)
- 5.2. 5.2.1 Bruto binnelandse produk✓ (1)
- 5.2.2 Dit bring inkomste/geld in deur goedere/voedsel✓ en dienste✓ (2)
- 5.3 Naam van die Hotel/ Mayfair Hotel✓
Adres/ Smithstraat 28, Kaapstad✓
Kontakbesonderhede/ 021 488 2888✓
Doel/ Strewe na uitnemende diens, Trots Suid-Afrikaans✓
Logo/ 😊✓
Soort besigheid/ Privaat eienaar✓ (Enige 4) (4)
- 5.4 5.4.1 Goed✓
Naam van hotel is aangedui /Mayfair hotel ✓
Groot letters/maklik om te lees ✓
Kort beskrywing van produk/diens✓
Logo/slagspreuk aangedui✓
Kontakbesonderhede word verskaf/ telefoonnommer/e-pos adres✓
Eenvoudige taal word gebruik/maklik om te verstaan✓
Vry van spelfoute✓
Sleg ✓– geen pryse word aangedui nie✓ (Enige relevante 4) (4)

- 5.5 5.5.1 Webtuiste/internet✓
E-pos✓
Telefonies/tele-verkope✓ (Enige 1) (1)
- 5.5.2 Teikenmark kan onmiddellik bereik word✓
Adverteerder kan kliënte direk bereik deur telefoon of e-pos✓
Kan 'n wye gehoor bereik✓
Internet/webtuiste: Inligting word gereeld opgedateer✓
Internet/webtuiste: Mense kan baie inligting bekom en gaste se terugvoer lees ✓
Telefoon: telefoonbemarkers kan baie oortuigend wees✓
Besparing van koste bv spaar papier en ink/ eko-vriendelike omgewing (Enige 2) (2)
- 5.6 5.6.1 Bedreigings:
Straatparkering✓/ motors kan bedags of snags gesteel word/kaping✓
Swembad✓/ mense kan verdrink✓
Middestad✓/ Raserig/kan onderhewig wees aan roof/bom/brand✓
24-uur ontvangs✓/ gevaarlik in die aand✓
Kompetisie✓/ ander hotelle in die area ✓ (Enige 3) (3)
- 5.6.2 Geleentheid:
- K Naidoo kan besigheid uitbrei – meer hotelle/meer kamers bou✓
- Kan matriekafskeide/troues aanbied/vermaak✓
- Dagsorg vir kinders- ouers wat spa bywoon ✓
- Geskenkwinkel✓
- Drankstalletjie✓ (Enige 3 relevante antwoorde) (3)
- 5.7 5.7.1 Om onderhoud/herstelwerk enige tyd van die dag of nag te doen bv. TV, loodgieterswerk, elektrisiteit, lugverkoeling✓
Roetine onderhoud bv. tuine, verfwerk✓
Afvalbeheer en hersirkulering vorm ook deel van onderhoud✓
Herstel en skoonmaak van swembad✓ (Enige 2 relevante antwoorde) (2)
- [30]**

VRAAG 6

- 6.1 6.1.1 Natuurlike✓, stil✓, rooi✓ (Enige 2) (2)
- 6.1.2 Wyn-en Spiritusraad se egtheidseël✓
Dit beteken dat die wyn gesertifiseer is✓
Kan inligting soos die kultivar verskaf✓
Dit is 'n waarborg dat inligting wat op die etiket verskyn t.o.v. oorsprong, kultivar en oesjaar met die bottel se inhoud ooreenstem/ oorspronklike produk (nie 'fake')✓ (Enige 2) (2)
- 6.1.3 15–20°C/Europese/ kamertemperatuur✓ (1)
- 6.1.4 Korrek✓
Rooiwynglas moet halfvol gemaak word✓ (2)
- 6.1.5 Enige **gereg** wat die volgende bevat:
Bees✓
Lam✓
Wildsvleis✓
Kaasgeregte✓
Sojageregte/bone/peulgroente ✓
Pasta met proteïen (bv. Lasagne)✓
Rooivleis✓ (Enige 2) (2)
- 6.2 6.2.1 'n Persoon wat tot tronkstraf gevonniss in die voorafgaande 10 jaar vir enige oortreding/kriminele rekord, sonder die opsie van boete✓
Persoon wat 'n ongerehabiliteerde insolvent is✓
Minderjarige persoon (onder 18)✓
Man of vrou van enige van bogenoemde gevalle✓
Skoolbeheerliggame/skoolrestaurante✓ (Enige 3) (3)
- 6.3
	SKUD	ROER
APPARAAT	Gebruik 'n mengfles('shaker')/Twee glase wat inmekaar pas✓	Gebruik 'n mengglas/ roerstokkie/ lang-of parfait lepel✓
METODE	Skud vir 10 sekondes/tot goed gemeng✓	Roer mengsel met ys/vloeistowwe ✓
- (4)
- 6.4 6.4.1 Na die hoofgereg; voor die nagereg✓
Verwyder all onnodige items bv sout-en-peperstelle van die tafel
Gebruik 'n kleinbordjie en 'n diendoek/servet/spesiale skoppie en borseltjie/elektroniese borsel✓
Hou 'n kleinbordjie op die palm van jou linkerhand✓
Hou 'n gevoude servet in jou regterhand/tussen 'n vurk en 'n lepel✓
Begin regs van die gasheer ✓
Staan tussen twee gaste en borsel die helfte van beide se krummels af✓
Borsel dit met diendoek op kleinbordjie✓
Borsel vanaf die linkerkant van die gas✓
Trek nagereglepel en -vurk in posisie✓
Beweeg antikloksgewys/kloksgewys✓
Eindig by die gasheer✓ (Enige 4) (4)

6.5	6.5.1	Konfoor/'Chafing dish'✓		(1)
	6.5.2	Om voedsel warm te hou tydens bediening✓ Bedien voedsel warm op 'n buffettafel✓	(Enige 1)	(1)
6.6	6.6.1	Goed of sleg✓ Die soort blomme pas by 'n formele funksie✓ Blommerangskikking benadeel nie die sig van die gaste nie✓ Blommerangskikking pas by die res van die dékor✓ Genoeg spasie tussen tafels en stoele om rond te beweeg✓ Servette is netjies en eenvoudig gevou/nie te veel hantering✓ Servette verskaf 'kleur/kontras en hoogte✓ Tafelversierings is netjies en aantreklik✓ Stoeloortreksels is geskik en harmoniseer met die tafeldoeke✓ Geen tafelnommers sigbaar nie/tafels nie genummer✓ Geen sigbare naamkaartjies vir gaste nie ✓ Geen sout-en peperstelletjies op die tafels nie✓ Geen spyskaarte op die tafels nie✓	(Enige 4)	(4)
	6.6.2	Maak verskoning vir die ongerief✓ Neem die bord terug na die kombuis✓ Bedien die korrekte steak op 'n skoon bord/ vra vir die sjef om 'n ander steak gaar te maak✓ Moenie met die gaste argumenteer nie✓ Beheer jou emosies: moenie kwaad word nie/wees kalm, beleefd, behulpsaam✓ Luister met aandag na die gas✓ Maak oogkontak en handhaaf 'n positiewe liggaamshouding✓ Wys begrip en gewilligheid om die saak op te los✓ Moet nooit die blaam op jouself of 'n sjef in die kombuis sit nie✓ Moenie iets belowe wat jy nie kan nakom nie/ bied 'n komplimentêre drankie aan met toestemming✓ Indien jy nie die situasie kan hanteer nie, roep die maître d' of bestuurder✓ Hanteer die gas in 'n positiewe en professionele manier✓ Vra die gas of hulle 'n ander gereg/ n ander steak wil bestel	(Enige 4)	(4)
			TOTAAL AFDELING D:	60
			GROOT TOTAAL:	200